

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

nelo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
za mesec	2—

v upravnih prejemih:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	550
na mesec	190

Izreja vsak dan zvečer izjemni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	650
na mesec	230

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	700
na mesec	260

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knaifova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Kriza.

V Avstriji je vse v razsuhu je bilo te dni čitati v nekem uglednem inozemskem listu in če pogledamo politične in parlamentarne razmere na Dunaju in v Budimpešti, se res zdi, kakor da se vse podira.

Parlamentarna kriza na Dunaju je, to se zdaj vidi, v najhujši zvezi z ogrsko krizo. Načelnik poljskega kluba intervenira dan na dan, zdaj pri tej zdaj pri drugi stranki, a vse njegove intervencije so prazen nič. Ne samo da nimajo nič uspeha, vladar dela kar očitno na to, da bi nič uspeha ne imele. V ta namen postavlja take zahteve, ki jih slovenske stranke na noben način ne morejo dovoliti.

Kje na svetu se je že zgodilo, da je vlada zahtevala od opozicije, naj brezpogojno kapitulira in naj dovoli ministrstvu vse, kar zahteva, sicer da si ministrstvo pomaga s tem, da prelomi ustavo. To se je zdaj zgodilo na Dunaju.

»Mirovna pogajanja«, ki jih je po vladnem naročilu vodil načelnik poljskega kluba, so bila samo navidezna. Vlada sploh ni hotela, da bi ta pogajanja imela uspeh, zato je stavljala nesprejemljive pogoje. A da bi jej tudi ne bilo treba odstopiti, je pregovorila krono, da je napram poljskemu ministru izrekla zahtevo, naj Poljaki podpirajo vladu v njeni sedanji zahtevi.

Namen vsemu temu je ta, omogočiti enostransko rešitev krize na Ogrskem.

Tam se pripravlja nov pakt. Ministrstvo naj prevzema Wekerle, Andrassy in Kossuth in da jim bo mogoče vladati, dobe koncesije takega značaja, da bi se avstrijski parlament gotovo uprl z vsi silo — če bo sploh zbran. Sedaj, ko se je Kossuthova stranka razbila in nima Kossuth več večine v ogrski zbornici, je mogoče na Ogrskem le koalicijsko ministrstvo, ki se mora izkazati s pozitivnimi pridobitvami. Koncesije so obljubljene in ker bi našle v čislitvanski viharne odpor, zato avstrijska vlada neče, da bi se doseglo kako sporazumljenje v dunajskem parlamentu, zato stavlja nesprejemljive zahteve, kajti prva njena skrb je, odkriti se parlamenta. Ta vlada se parlamenta boji, ker je privolila, da dobe Madžari koncesije, ki jih bo dunajska zbornica odločno obsodila.

Čim dlje ne bo parlamenta, toliko prej se poleže razburjenje, toliko manjši bo odpor proti koncesijam, dovoljenim Madžarom — tako kalkulira vlada in njeni računi so dobri — zanjo in za Madžare.

Te dni je bilo v nemških listih mnogo vika in krika, da bo Slovanska Enota kriva, če pojde državni zbor zopet na neprosto voljne počitnice. Nemški listi so s tem samo napeljevali vodo na vladni mlin. Naposlled so pa Nemci le spoznali, da se hoče vlada sploh otresti parlamenta in da le išče, na koga bi mogla krivdo zvaliti ter so večeraj v ustavnem odseku vsi glasovali za resolucijo, ki se izreka zoper to, da bi vlada uporabila zloglasni § 14. Toda ta resolucija ima le akademičen pomen. Takaka vlada, kakor je Bienenrothova, ki komaj čaka, da bo mogla porabiti § 14., se tega ne bo ustrašila zaradi resolucije nastavnega odseka.

Pogajanja se bodo nadaljevala — se nam danes poroča z Dunaja. Nadaljevala že, a samo navidežno, kajti Bienenrothova vlada je vsak uspeh v naprej sama onemogočila in povrh še ustvarila konflikt med krono in med Čehi, ki zna postati za politične razmere v Avstriji največje pomena.

Ni dvoma: avstrijska vlada se z razpetimi jadrji bliža absolutizmu v polni zvesti, da bo morala izgniti s površja, čim pride parlament zopet do moči. V Avstriji so se vedno brigali samo za sedanost in nikdar za prihodnost, zato pa so tudi že učakali toliko žalostnih presenečenj.

Politični položaj.

Poljski minister - rojak pri cesarju.

Dunaj, 11. novembra. Korepondenca »Zentrum« javlja, da je komunike o avdienci ministra Dulembe v »Poljskem klubu« izzval vse drugačno razpoloženje, nego se je pričakovalo. Razvila se je debata, kakršne v »Poljskem klubu« že davno ni bilo. Voditeljem oficijalne poljske politike so poslanci delali teške očitke, da so le pomagali protislovanskim in protipoljskim nemških čet. Glombskega so ta očitanja presenetila in skušal je popraviti neugodni utis komunikeja. Zastopniki »Slovanske Enote« so izjavili, da ta avdiencia ne bo prav nič spremenila politike in taktike »Slovanske Enote«; obvestila je tudi Glombskega, da bo proti temu najnovejšemu ne-

konstucionalnemu koraku Bienenrothovemu protestirala.

Poljski poslanski krogi odločno taje, da bi bil cesar sploh govoril o rekonstrukciji kabineta; izrazil je samo svojo popolno zadovoljnost s sedanjo vlado.

Akcija Poljakov.

Dunaj, 11. novembra. Posredovalna akcija Glombskega se je popolnoma ponesrečila. Danes ali jutri bo Glombski naznanil v parlamentarni komisiji svojega kluba svoj fiasko. S tem bo obenem najbrže tudi konec zasedanja parlamenta. »Slovanska Enota« bo v svoji današnji seji kratkoma odbila vse kompromisne predloge Glombskega in izjavila, da ne misli opustiti obstrukcije, dokler cel Bienenrothov kabinet ne demisionira. Vpliven član »Slov. Enote« je izjavil: »Mi ne bomo stali nobenih predlogov, kot opozicijska stranka ne bomo delali nobenega programa. To je stvar vladnih strank. Če pride nova vlada, smo pripravljeni z njo se pogajati; drugače ni mogoče.«

Dunaj, 11. novembra. Parlamentarna komisija »Poljskega kluba« je imela danes popoldne sejo, na kateri so se posvetovali o situaciji in o vprašanju, ali naj se »Poljski klub« izjavi proti § 14 ali ne. Kajti jasno je, da cesar ne želi demonstracije proti § 14. Seja se je za nekaj časa prekinila; ko se je zopet otvorila, so bili navzoči tudi ministrski predsednik, minister Bilinski in minister Dulemba. Po konferenci parlamentarne komisije je imelo predsedništvo kluba sejo z zastopniki »Slovanske Enote«, ki so poročilo poslance Glombskega vzeli na znanje. »Slovanska Enota« bo sklepala jutri in bo svoje sklepe sporočila predsedništvu »Poljskega kluba«. »Slovanska Enota« vztraja na svojem znanem stališču.

Dunaj, 11. novembra. Današnja seja parlamentarne komisije »Poljskega kluba« je bila strogo zaprta. Čuje se, da so skoro vsi govorniki nastopili proti protislovanskim tendencam predsedništva. Poslanec Kozlovski je očital vladi, da vladarja napačno informira. Govorniki so po večini zahtevali, da se kabinet rekonstruira. V današnji seji so imeli privrženci Stapinskega večino. V jutrišnji plenarni seji posl. Glombski najbrže ne bo imel večine za seboj.

Odseki parlamenta.

Dunaj, 11. novembra. Ustavni odsek je na predlog socijalnih demokratov sklenil izjaviti, da uporaba § 14. pri proračunskem provizoriju nasprotuje ustavi.

Odsek za socialno zavarovanje je danes nadaljeval svoja posvetovanja. Naročil je pododseku, naj skliče enketo poljedelcev, obrtnikov in industrijalcev o obliki zavarovalne dolžnosti.

Danes dopoldne je imel tudi davčni odsek sejo, v kateri se je sprejel predlog, da se v slučaju elementarnih nezdod odpiše zemljiški davek. Vladna predloga glede hišne dohodarine v Trstu se po referatu posl. Ploja sprejme.

Kriza na Ogrskem.

Košut in Justh.

Budimpešta, 11. novembra. Banketa, ki so ga pripravili Košutovi privrženci, se je udeležilo okoli 80 poslancev. Tudi Justh je priredil banket, ki je bil jako dobro obiskan. Justh upa, da ga bodo podpirali Hrvatje; ti namreč od Justhove zmage pričakujejo Wekerlevega padca in padca sedanjega sistema na Hrvaškem.

Budimpešta, 11. novembra. Konferenca stranke neodvisnosti je imela danes zvečer ob 6. sejo. Posl. Hollo je zahteval v dolgem govoru samostojno banko za leto 1911. predlagal je dalje, da se odkloni vsaka koalicijska ali kooperacija, da se zahteva kabinet iz stranke neodvisnosti in da se v tem smislu odpošlje adresa na vladarja. Nato je odgovorjal Košut. Izjavil je, da obstaja na svojem stališču, da se za samostojno banko ne postavi nobenega termina. Če pride do razpora, bo z ozirom, ki bodo izstopili iz stranke, delal politiko razuma proti politiki sile. Nato je Justh odločno priporočal predlog, ki ga je stavil Hollo. Pri glasovanju je glasovalo za predlog 120 poslancev, proti predlogu 74. Ko je bilo glasovanje končano, je Košut naznanil svoj izstop iz stranke in zapustil s svojimi pristaši klubov lokal. Ostali so sejo nadaljevali. Slednjič je bil izvoljen Hollo predsednikom adresnega odseka. Jutri zvečer bo zopet seja.

Košutovci so se takoj konstituirali v novo stranko, ki se imenuje 48 neodvisnostna Košutova stranka. Predsednikom je bil izvoljen Košut,

podpredsednikom Hoitsy. Appony je izvolitev odklonil.

Prestolonaslednik v Berlinu.

Berolin, 11. novembra. Prestolonaslednik Fran Ferdinand se je s svojo soprogo pripeljal sem. Na kodvoru ga je pričakoval cesar Viljem z mnogimi dostojanstveniki. Cesar se je s prestolonaslednikom in z njegovo soprogo v avtomobilu odpravil v palačo.

Dnevne vesti.

+ Somišljenike v poljskem okraju opozarjamo še enkrat na današnje društveno zborovanje, ki bo v gostilniških prostorih g. Turka v Streliški ulici. Na shodu bosta govorila dež. poslanec dr. Iv. Tavčar in dr. Karel Triller. Ker je zborovanje posebno za gospodarskega stališča velike važnosti, pričakujemo, da se bo našemu vabilu odzvalo vse napredno prebivalstvo tega okraja.

Odbor.
+ Hrvati o slovenskih klerikalcih. Zagrebški »Pokret« piše: »Poročevalec »Pokreta« o slavnosti »Kola« v Ljubljani je prav dobro pomnil, da napredni Slovenci drugače pojmujejo jugoslovanske ideje, ker spadajo med južne Slovence tudi Srbi in Bolgari, ki so pravoslavne vere. Zato imajo slovenski klerikalci raje katoliške Nemce, kakor pravoslavne Srbe, Bolgare in Ruse. Toda Hrvati so katoliki in zato se klerikalci radi predstavljajo kakor veliki hrvatofili, ako se gre za njihove brate frankovce in furtimase (klerikalce), sicer pa so jim Slovenci in Hrvati dva sosednja naroda, kakor je to povdral na banketu v hotelu »Tivoli« deželni odbornik dr. Vladislav Pegan, ta slovenski Ivo Elegović. Dr. Triller, ki je na tem banketu zastopal napredni občinski svet ljubljanski, pa je govoril o enem narodu in »Pokret« poročevalec je storil dobro, ko je opozoril na to razliko. Ta razlika v resnici obstoja. Napredni Slovenci stoje na stališču narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov ter to svoje pravilno in znanstveno dokazano stališče povsodi in konsekvntno naglašajo, dočim klerikalci dosledno povdajajo, da so Slovenci etniško bližje Nemcem, kakor Srbovi, a tu-

LISTEK.

Neznani Trst.

(Dalje.)

Tržaška tla so silno nevarna tla. V blatu tega mesta se je pogreznilo že na tisoče in tisoče slovenskih deklet!

Kakor je slika o tržaški pravosti žalostna, tako je tudi žalostno poljeje o pijančevanju. Alkoholizem je v Trstu silno razvit in se ta kuga čedalje huje širi. Dočim so premožnejši in olikanejši krogi razmeroma zelo trezni, so ostali krogi izredno udani pijančevanju. Zasti ob sobotah in nedeljah dobiva pijančevanje uprav grozne dimenzije. Žal, da je med temi žrtvami demon alkohola tudi mnogo Slovencev. Mnogo je ljudi, ki ob sobotah in nedeljah zapijejo ves svoj zaslužek.

Sele take dni vesoljnega pijančevanja se vidi, koliko beznic in spelunk je v Trstu. V mnogih ulicah se kar vrste. Kaj škoduje tako pijančevanju v zdravstvenem, v нравstvenem, v gospodarskem in v narodnem oziru, tega pač ni treba premlevati.

Gostilniško in kavarniško življenje je v Trstu zelo razvito. Posebno v kavnarjah posedajo ljudje jako radi. Kar pa se v teh lokalih občinstvu nudi, ni v nobenem razmerju s tem obiskom.

Elegantnih restavracij je le malo, največ je gostiln, namenjenih »purgarjem« in pa navadnih oštarij. Te oštarije so za človeka, ki ni vajen italijanskih razmer, nekaj groznega. Hrana v gostilnah je v obče precej slaba. Le nekaj je renomiranih gostiln, kjer je dobra italijanska kuhinja.

S hoteli je Trst slabo preskrbljen. Resnica pa zahteva omeniti, da je hotel »Balkan« brez dvoma najznamenitejši in najboljši med vsemi in da dela izdatno konkurenco vsem drugim hotelom. Lahko se reče: samo v hotelu »Balkan« nimajo stenice, drugod jih imajo skoro povsod. Tudi restavracija v hotelu »Balkan« je izborna.

Gostilniško občinstvo vobče nima navade, da bi se posebno držalo kake gotove gostilne; nasprotno pa je kavarniško občinstvo že zelo razdeljeno in frekventujejo ljudje zlasti srednjega stanu najraje eno in isto kavarno. Glavno zbirališče Slovencev je kavarna »Balkan«, mnogo pa jih obiskuje tudi kavarna »Commercio« in »Stazione«. Zbirališče visokih uradnikov in višjih oficirjev je kavarna »Oriental« v »Lloydovih« palači, kamor zahajajo radi tudi nemški bogataši. Tudi po Slovenskem zelo znana kavarna »Specelli« je glavno zbirališče tujcev. Središče iredentovcev sta kavarni »Municipio« v mestni palači in razvpita kavarna »Chiozza«, kjer so se Slovenci

in Italijani že večkrat hudo spopadli. Kdor izpregovori v teh dveh kavnarhah kako slovensko besedo, pride lahko v smrtno nevarnost. Iz kavnarne Chiozza so Italijani šele pred kratkim streljali iz revolverjev na Slovence.

Kavarna »Union« je socialistična, v »Stella Polare« so skoro sami židje, v novi in danes še jako elegantni kavarni New York se zbirajo Grki, pa se menda dolgo ne bodo, ker je obisk te kavnarne jako slab. V kavarni »Fabris« je birališče senzalov.

Vse kavarne izjemši le najboljše, ki pa niso strogo italijanske, se odlikujejo po večji ali manji nesnažnosti in izredno slabi postrežbi. Sploh je nesnažnost v Trstu uprav grozna in ko bi se burja ne oglašala tako pogostoma, bi morale grisirati v tem mestu najhujše epidemije. Zlasti staro mesto je tako umazano, tako zanemarjeno, tako neverjetno nečedno, da snažnosti vajenega človeka kar zona spreleti, če zaide v ta konglomerat razpadajočih hiš.

Nazvlec velikemu številu gostiln in kavnar vseh vrst ni v Trstu nič velikomestnega nočnega življenja. Samo topa pijančevanje in puzlično tulenje, to je vse, kar imajo v Trstu nočnega življenja. Le v predpustnih dneh je drugače, ker tedaj nastopajo maskirani ljudje po kavnarhah in gostilnah, ki prinesejo v enoličnost kavarniškega življenja veselo in zabavno premembo. Seveda čim.

ko je bil italijanski karneval interesanten, so že davno minuli in se ne vrnejo nikdar več.

V razmerju z velikim številom kavnar se v Trstu prav za prav ne igra mnogo na karte. Hazardiranje je seveda tudi v Trstu znano in kakor je pokazal letošnji veliki proces zaradi goljufij pri kartanju so tržaški »kozaki« na vrhuncu svoje umetnosti in se lahko merijo s svojimi dunajskimi in budimpeštanskimi tovariši.

Iz tega, da v Trstu ni velikomestnega nočnega življenja, bi bilo jako napačno sklepati, da Trst nima svojih nočnih hijen, tistih sumljivih eksistenc, ki žive kakor ptice pod nebom — vsaj nekaj časa.

Tržaška »mularija« je pojem, ki je znan precej daleč po svetu. To so tisti, v nižavah živeči elementi, ki so zmnožni vsakega dejanja. Danes se živi z delom, jutri se da vzdrževati od kake prostitutke, danes revoltira, jutri krađe. Zločinski element je to in šef tržaških detektivov je pač te ljudi imel v mislih, ko je dejal, da je v Trstu stotisoč tatov.

Poleg »mularije« pa je v Trstu še znatno število drugih kriminalnih elementov in sicer v vseh slojih italijanskega prebivalstva, takih, ki pridejo slej ali prej vendarle pravici v roke in takih, ki se znajo ogniti vsem paragrafom kazenskega zakona, dani je njih eksistenca podlaga sločinskega značaja.

Kriminalna dejanja, ki se dogajajo med tržaškimi Italijani, se dajo grupirati na dve skupini: izobraženi ljudje se omejujejo na goljufije v vseh njenih raznovrstnih oblikah. Nagnenje do goljufije je takorekoč prirojeno zvijačnemu italijanskemu plemenu. V nižjih slojih se dogajajo razen goljufije še vsa druga hudodelstva, kar jih le pozna zakon.

Nož je takorekoč italijanski narodni instrument. O Čehu pravijo, da pride s piščalko na svet, o Italijanu bi se skoro moglo reči, da pride z nožem v roki na svet. To nagnenje, rabiti nož, je pa slabost, ki izvira po svedočenju nekaterih sociologov iz temperamenta in ne iz kriminalnosti značaja, a na tako diferenciranje kriminalnih dejanj se tu pač ne kaže ozirati. Dejstvo je, da so uboji in teške poškodbe zločin, ki se v Trstu neverjetno pogostoma zgodijo.

Največkrat se zgode v Trstu tatvine, ulomi in posilstva. Ti zločini se dogajajo tako pogostoma, da se Tržanjanje ne morejo prečuditi, če kako jutro »Piccolo« ne poroča o nobenem novem slučaju. V zadnjih letih so vzbudili izredno predrni vlomi in umori kočijažev tudi izven Trsta velikanskega senzacija. Ti vlomi in umori so vsekakor slabo spričevalo za tržaško policijo in kaj čudna ilustracija varnostnih razmer v Trstu.

(Dalje prihodnjič.)

di Hrvati so jim »bratje« samo ta-
krat: kadar je treba, da se v tihotapi
na Hrvatsko klerikalizem, sicer pa so
jim »sosedni narod« kakor na primer
Nemci, Italijani itd. Dr. Vl. Pegan
gotovo ni našel med »Kolaši« niti
enega furtimasa, zato se je neprijet-
no počutil v hotelu »Tivoli«, ki je vr-
hu tega še last napredne ljubljanske
občine, in zato je tudi govoril o raz-
merju med dvema — »sosednima na-
rodom«.

+ Trgovinski sotrudniki in
obrtno sodišče. Na povabilo slov. trg.
društva »Merkur« se je vršilo v če-
trtek v prostorih »Merkurja« posve-
tovanje vseh treh ljubljanskih orga-
nizacij trgovskih nastavljenecv: po-
močnega zbora gremija trgovcev,
društva trgovskih sotrudnikov in tr-
govskega društva »Merkur«. V ime-
nu društva »Merkur« je pozdravil
došle delegate g. dr. Fr. Windischer
in izrekel željo, da bi bilo v stanov-
skih vprašanjih tudi v prihodnje
mogoče kakor to pot sporazumno po-
stopanje. Nato je dr. Windischer v
jedrnatih besedah pojasnil vstroj
obrnega sodišča, ocenil pomen te
naprave za trgovske uslužbence in
pozval navzoče, da se z verno za-
vezujejo za kandidate, ki se bodo po-
stavili. Vršilo se je na to se posveto-
vanje o kandidatih in so se postavili
kandidatje soglasno; pri tem se je
zlasti oziralo na to, da bodo za-
stopane po možnosti vse stranke.
Imena kandidatov prinašamo na
drugem mestu.

+ Obrtno sodišče. Nemški kan-
didatje za obrtno sodišče so: Teodor
Korn, Joh. Mathian (!), Emil, Gus-
tav in Viljem Tönnies, Viljem Treo
in Fr. Beber, dalje Fr. Szantner,
Pavel Seemann, E. Schuppler in
Alb. Mayer ter končno Kamilo Pam-
mer in Makso Sumassa.

+ Škofova brošura v hrvatskem
prevodu. V sredo je izšla v Zagrebu
brošura pod naslovom: »Škof svojim
vernikom. Ljubljanski škandal.« V
brošuri so tiskani v hrvatskem pre-
vodu odlomki iz knjižice škofa An-
tona Bonaventure »Zeninom in neve-
stam«. Brošura stane 30 vinarjev in
se dobiva po vseh hrvatskih knji-
garnah. Že v sredo je bila vsa nakla-
da 2000 izvodov razprodana. Včeraj
je izšla druga izdaja. Kakor čujemo
izide škofova knjižica tudi v češkem
prevodu. Škof je torej s svojo zlo-
glasno brošuro tako zaslovel, da pre-
vajajo sedaj ta njegov »umotvor« že
v najrazličnejše jezike. Odkrito po-
vedano: nas je sram, da prevajajo
škofovo pornografsko brošuro na
tuje jezike. Kakšne pojme bodo dobi-
li tuji narodi o nas Slovencih, ko bo-
do prečitali škofova spolna razmo-
trivanja, si lahko mislimo. »Če se že
eden izmed višjih cerkvenih dostoj-
anstvenikov na Slov. valja tako v
blatu poltenosti, kakšno mora biti
šele ljudstvo, čegar pastir in učitelj
je ta mož«, tako bodo sedaj sodili
tuji o nas Slovencih. Za res sram je
nas, da imamo takšnega škofa!

+ »Antikristove bukvice«, tako
je imenovala neka 80letna priprista
žena škofovo rdečo knjižico, tiskano
v pobožni in čisti »Katoliški tiskar-
ni«. »Takega škofa naj odvržemo, ki
piše take svinjarije«, je postavila.
Tako sodi o svojem škofu pošena že-
na, rimski doktorji in drugi »Sloven-
čev« moralisti pa pravijo, da je
škof napisal samo lepe in koristne
stvari za srečen zakon in za srečno
večnost zakoncev!

+ Deželnozborna volitev v Cel-
lju, ki je bila v sredo, je prinesla po-
slanski mandat zdravniku dr. Evge-
nu Negriju, ki je bil soglasno izvol-
jen, kajti Slovenci se volitve niso
udeležili. Dr. Negri je dobil v Celju
289, v Laškem 33, v Brežicah 63, v
Sevnici 13, v Vojniku 27 in v Vita-
njah 13 glasov.

+ Kako si znajo pomagati kle-
rikalec za občinske volitve. V Dorn-
bergu na Goriškem se bodo vršile v
kratkem občinske volitve. Županstvo
je v klerikalnih rokah in župan je
pravzaprav tamkajšnji župnik Lovro
Juvančič, znan pod imenom Točobran.
V občini je nastalo nekaj časa
sem močno protiklerikalno gibanje,
kar je spravilo Lovreta Točobrana v
nemalo zadrego. Zbal se je, da bi po-
gorcel on s svojimi kandidati tudi v
I. razredu. Zvita buča si je znala po-
magati. Dornberški župan Bree je
moral na župnikovo zahtevo sklicati
starešinstveno sejo, v kateri se je
predlagalo za častne občane poslance
dr. Gregorčiča, Berbuča in Fona in
vrhu tega še dva bivša dornberška
kaplana Rejca, ki je sedaj katehet na
goriški gimnaziji ter Kobala, ki je
katehet na moškem učiteljskem ter
stolni vikar v Gorici. Pet glasov je
potreboval Točobran za prvi volilni
razred, torej so izvolili pet častnih
občanov, s katerimi morajo zmagati
klerikalci pri volitvi iz prvega raz-
reda. Starešine so pokimali pa je bi-
la izpolnjena župnikova volja. No-
vi »častni občani« bodo šli na dan
volitve seveda z veseljem v Dornber-
g volit klerikalne kandidate. Častno
občanstvo tlačijo klerikalci v poli-
tično blato kjer lo morejo.

+ Stroški zagrebiškega »veleiz-
dajniškega« procesa. Sodni stroški

zagrebiškega procesa, naprejšnjega
proti Srbom, obtoženim »veleizdajca-
ma«, znašajo od lanskega leta do konca
meseca septembra letos skupaj
342.719 kron. Od te svote odpade
60.000 kron na stenografe, 15.000 K
pa na kronskega svodka Nastiča.
Kakor se vidi, so zagrebiški sod-
niki provokatorja Nastiča prav no-
bel plačali. Tri tedne je bil na razpo-
lago sodišču, pa je zaslužil lepo svotico
15.000 K! Je pač dober posel vo-
hunski, za to se temu poslu posvečajo
vsi taki individui, ki bi radi nič ne
delali, a vendar dobro živeli.

— Slovensko deželno gledališče
v Ljubljani. V soboto se poje pod
vodstvom gosp. kapelnika Vaela-
va Talicha in pod režijo gosp.
H. Nučiča prvič elegantna moder-
na opereta »Umetniška kri«. Besedilo
sta spisala libretista Stein in Lin-
dau, uglasbil pa ga je Ed. Eysler,
eden izmed redkih izvršnejših operet-
nih dunajskih skladateljev, ki piše
zelo ljubke melodije, polne sanjavo-
pikantne dražesti in lahkokrvne
ognjevitosti ter v orkestraciji daleko
nadkriljuje svoje sovrstnike - obrt-
nike. Dejanje operete se vrši v pred-
igri pred gledališčem in sicer na pro-
storu pred zadnjim vhodom gledali-
šča. Tovarnar Tobija Jasene je raz-
burjen, ker se mu je sin edinec Al-
fred zaljubil v operetno subreto Ne-
li. Sin naj bi vzel Mijo, hčerko kom-
panjona tovarne; ta kompanjon je
sicer tepec, a ima denar. Podjetje se
bo razbilo, ako Alfred ne vzame bo-
gate Mije. Jasene zato naprosi ko-
mika Torellija, naj ga seznani s su-
bretko Neli, da ji očetovalsko potoži svoj
obupni položaj. Torelli in Neli obliju-
bita Jasencu, da se udeležita cvet-
lične veselice, ki jo priredi tovarnar
v svoji hiši. Neli se bo na tej vese-
lici vedla toli odurno, da bo idealni
Alfred svoje zaljubljenosti do nje
ozdravljen. Komik Torelli, ljublje-
nec vseh naivnih deklic mesta, ljubi
natihem svojo pošteno tovaršico Ne-
li, a ne upa se ji razodeti, ker se čuti
zanjo že prestarega. Neli pa ljubi ne-
znanca v loži št. 4, zato ji ni težko
ugoditi želji Jasene. Prvo dejanje
se vrši pri tovarnarju Jasencu. Tu se
razkrije, da je baš Alfred neznanec
iz lože št. 4. Neli ga ljubi, vendar pa
ga hoče odbiti od sebe ter se vede
siloma zelo nerodno, razuzdano in
celo pijano. Toda Alfred čuti, da igra
Neli samo komedijo in ne odneha.
Tedaj pove Neli pred vso družbo, da
ljubi Torellija. Alfred zdaj verjame
in ji iz trme predstavi kot svojo ne-
vesto Mijo, katero ljubi bojazljiv sod-
nik; a tudi od šampanjca vinjeni To-
relli verjame, da ga ljubi Neli. Drugo
dejanje se vrši pri Nelinem očetu,
majorju, tri dni po cvetlični vese-
lici. Alfred je svojo zaroko z Mijo raz-
drl, Neli je to zvedela ter je srečna,
ker zdaj je preverjena, da jo Alfred
resnično ljubi. Tedaj pride Torelli,
ki se vedno verjame, da ga tudi Neli
ljubi, ter jo hoče pri očetu majorju
zasnubiti. Prav ko hoče Torelli svojo
snubitev izreči, mu Neli pove resni-
co, da ljubi Alfreda in ga pričakuje.
Torelli je uničen, vendar se dela ve-
selega, saj je življenje čudna kome-
dija. Alfred pride in za njim razbur-
jeni Jasene, tako da se končno naj-
deta prava parčka: Alfred in Neli
ter Mia in bojazljiv sodnik. Glavne
vloge igrajo gđ. Hadrbolečeva
(Neli), gđ. Thalerjeva (Mija),
g. Povhe (Torelli), g. Iličič (Al-
fred), g. Nučič (sodnik), g. Mo-
lek (Jasene), g. Bohuslav (kom-
panjon) in Betulija, resolutna Ksan-
tipa ga. Bukšekova.

— Telovadno društvo »Sokol L.«
v Ljubljani ima na sporedu zabav-
no večera v nedeljo, dne 14. t. m. v
hotelu »Strukelj« sledeče točke: 1.
Na klavirju igra br. V. Bizjak. 2. Dr.
G. Ipavec: »Ilirija oživljena« moški
zbor. 3. P. Čajkovskij: »Kaj mi
prinese dan prihodnji«, arija Len-
skega iz opere »Onegin«, poje brat
J. Počivalnik. 4. »Šlapec Dam-
jan«, komičen prizor poje brat D.
Lušin. 5. H. Volarič: Pismo. Moški
zbor. 6. J. P. a) Puščava, simfonična
slika; b) Pevčeva kletev, prednaša
br. J. Počivalnik. 7. J. P.: »Stari-
nar«, komičen prizor prednaša brat
Lušin. 8. Prosta zabava in šaljiva po-
šta. Začetek ob polu 8. uri zvečer. —
Vstopnina 40 v.

— Akademija. V sredo 17. t. m.
predava v »Mestnem domu« g. dr.
Oton Frangeš, vsenüliški profes-
or v Zagrebu. Dne 29. t. m. pa pre-
dava g. dr. Bogumil Vošnjak iz
Gorice o predmetu »Napoleonova go-
spodarska politika v Iliriji«.

— Klub ljubljanskih akademi-
kov naznanja, da priredi svoj drugi
plesni večer jutri, soboto, 13. t. m.
kot običajno v mali dvorani »Na-
rodnega doma«. Ples posetijo tudi g.
prostovoljci. Začetek ob polu 9. Svi-
ra sekstez na lok.

— Odobrena učna knjiga. Za
srednje šole, na katerih se poučuje
zemljepis in zgodovina v višjih raz-
redih v slovenskem jeziku, se je odo-
brila učna knjiga: Pirc Matija: Zgo-
dovina starega veka za višje razrede
srednjih šol. Založilo jo je »Društvo
slovenskih profesorjev«. Cena knjigi
je 2 K 20 v, vezani 2 K 60 v.

— Večinska ljubljanska trgov-
je bila zadnji čas posvana, da pri-
javi deželnemu pokojninskemu zavodu
v Trstu vse svoje uslužbence, ki ima-
jo K 600 — ali več plače in ne izvr-
šujejo ročnih del, v svrhu pokojnin-
skega zavarovanja. Trgovci se v
lastnem interesu opozarjajo na tol-
mačenja postavnih določil o pokoj-
ninskem zavarovanju uslužbenecv;
ta določila je izdala centralna zveza
trgovcev na Dunaju in so bila svoj
čas trgovcem doposlana v vpogled.
Natančneje v trgovski gremijski pi-
sarni.

— »Slavčev« Martinov večer v
veliki dvorani »Narodnega doma« v
nedeljo, dne 14. novembra ima na-
slednji spored: I. Petje: a) A. Foer-
ster: »Slavostna himna« »Slavca«,
moški zbor s bariton-solo; b) Iv. pl.
Zajc: »Crnogorac Crnogorka«, mo-
ški zbor; c) Jos. Kocijančič: »Oblač-
ku«, moški zbor s bariton- in tenor-
solo; d) Tonio Šestak: »Prosvjetom
k slobodi«, moški zbor. II. Godba:
Sodeluje pomožni sekstez. III. Ko-
mični prizori: a) »Veseli restantje«,
šaloigra v 1 dejanji; b) »Modrovanje
trnovskega meščana Koruznika«,
solo - nastop s petjem. IV. Ples. Za-
četek ob polu 8. uri zvečer. Vstopni-
na 60 vin. za osebo.

— Slovensko pevsko društvo »Li-
pa« naznanja, da se »Martinov ve-
čer« ne vrši v soboto, 13. novembra
temveč šele prihodnjo soboto 20. no-
vembra kot zabavni večer.

— Letošnje stavbe. Stavbno gi-
banje je stalo letos v Ljubljani nad
normalom. Za stavbnega kronista
— seveda če ni kak židovsk bastard,
— pridejo v poštev le stavbe večjega
obsega, ne pa morda kake pritlikave
in brezpomembne adaptacije. In ta-
ko je število stavb letos — v štirinaj-
stem letu po potresu, doseglo višino
dvaindvajset. Same moderne stavbe,
ki bodo do zime vse pod streho. Ce-
sta na Rožnik je oživela za tri urad-
niške vile, ki so dograjene; na oglu
Hilšerjeve ulice in Gradišča so tri
hiše stavbne zadruge za zgradbo
uradniških stanovanj malodane pod
streho. V Sodni ulici si gradita skup-
no hišo J. Barbič in J. Kosova; v
Koližejski ulici je pod streho vila
Roze dr. Kavčičeve. Ob Martinovi
cesti so zgrajena glavno in mala po-
slopja »Kolske tovarne«. Ob Fran-
ca Jožefa cesti je nova hiša V. Ku-
belke dograjena do višine tretjega
nadstropja. Ob Prisojni ulici si je
zgradil H. Privšek dvoje dvonad-
stropnih hiš; ob Taboru se gradi
Spreitzerjeva hiša, dočim je Fr.
Igličeva na voglu Vrbove ulice
pod streho. V Ciril Metodovi ulici je
dodelana vila dr. Tomiška in hiša J.
Kosova, ob Elizabetni cesti pa M. Ko-
željeve. V Strelški ulici je vila
Amalije Žerjavove dograjena do
strehe in istotako vila Aleks. Götzla
ob Gruberjevem nabrežju. Ob Po-
ljanski cesti je novi šolski trakt Ma-
rijanišča dograjen in deloma že po-
krit. Razen teh poslopij pa se je tudi
ob periferiji zgradilo par poslopij in
kapela na Friškoveu. Na Mirju pa se
koplje temelj za stavbo državne
obrtne šole s tremi trakti in postran-
skimi objekti.

— Javna ulična razsvetljava.
Tekom letošnjega poletja se je šte-
vilo plinovih svetilk z Aurovo lučjo
zopet znatno pomnožilo. Tako so do-
bili ostali deli Sv. Petra ceste, Ko-
menskega in Slomškove ulice plino-
vo razsvetljavo; zatem pa glavni
drevored ob Bleiweisove ceste do ho-
tela Tivoli. Lattermanov drevored
proti Šiški je nezadostno razsvetljen,
potreba je torej tam število električ-
nih žarnic za 8 do 12 pomnožiti. Plino-
vo razsvetljavo so dobili slednjič:
Povačarjev trg, Semeniška ulica in
Šolski drevored.

— Osuševalna dela v Gruberje-
vem kanalu napredujejo le počasi.
Zadnji naliv je v strugi dovršenemu
delu mnogo škodoval in podjetju
razdrl. Marsikaj bodo morali zdaj
delavci spet skrajja pričeti. Voda ki
so jo neavizirano spustili v Prulah
skozi zatvornice (menda so odprli
kar vseh — šest!), je strahovito go-
spodarila. Odnesele je več lesenih vo-
zičkov za odvažanje materiala, že-
lezne porivala po tiru dalje ali jih
pa preobračala in na več mestih tir
pokvarila. Zdjaj so se te pokvarbe
nekoliko že popravile. Tir je speljan
do bližnje Dolenjskega mostu. Beton-
ske stene so tri v delu v strugi. Med
Stepanskim in Poljanskim mostom
je struga znižana po sredini že za
dva metra, a odvažanje materiala,
kakor vsa druga dela ne napredujejo
kakor bi bilo želeli, vsled — pomanj-
kanja težakov! Če bo suho, ugodno
vreme, delalo se bo tudi med zim-
skim časom.

— Telovadno društvo »Sokol« Vič
priredi v nedeljo 14. t. m. zabavni
večer z dramatično predstavo »Brat
Sokol« burka v 1. dejanju, v novo-
urejenem prostornem salonu g. J.
Balja (prej Traun) na Glincah. Za-
četek ob 7. uri zvečer, vstopnina 40
vin. za osebo, otroci plačajo polovico.
Po končani predstavi godba, šaljiva
pošta, prodaja martinovih gosti, pro-
sta zabava in ples. Čisti dobiček po-
rabi se v društvene namene. Obenom

pripomnimo tudi, da si je društvo
ustanovilo tudi svoj pevski odsek in
v svrhu poučevanja petja kupilo
lastni pianino ter se bode takoj, ko se
prihlasi zadostno število pevcev pri-
delo s poukom. Z ozirom, da je mla-
do društvo vestransko podpore
vredno in bode, ker je dotično gostil-
no prevzel g. Balja tudi postrežba
točna in cene solidne se vsi prijatelji
in podporniki omenjenega društva k
udeležbi najuljudneje vabijo.

Odbor.
Razne nezgode. Krojaškega po-
močnika žena Marija Verhovnik na
Glincah je tako nesrečno padla na
domačih stopnjicah, da se je težko
poškodovala. Gregorju Arkotu je
v domačem gozdu v Zamostecu pri
Sodraščici padel težak hlood na nogo.
France Rogel, posestnika sin v Suhi
je v svoji vinjenosti na cesti na tla
telebnil in si pohabil desno nogo.
Andreju Stržinarju, kočarju na Hri-
bu je pri sekanju drv odletela trska
v levo oko. Moral je iti v bolnico po-
moči iskati. Smolo je imel hlapec
Jakob Šerjak. Držal je na Karlovski
cesti vpreženega konja spredaj pri
uzdi, na kar konj naprej skoči ter
oje suni Šerjaka s tako silo v
prsa, da je zadobil smrtno ne-
varno poškodbo. Albin Jemec dva
in pol leta stari kurčarja sin je s
steklenico v roki padel raz stolčka in
se na obrazu nevarno obrezal.

Kap zadela je dne 9. t. m. popol-
dne okoli 5. ure 36 let starega baj-
tarja Franceta Jenko iz Veštra pri
Škofji Loki. Jenko se je večkrat spo-
rekel s svojo ženo, na to je vselej sku-
šal v pijači zadušiti svojo jezo. A
končno je bilo to zanj pogubonosno,
našli so ga v prej omenjenem času
mrtvega pred hišo ležati.

Vinski semenj v Krškem, dne
10. t. m. je bil prav dobro obiskan.
Posetilo ga je lepo število znanih vi-
notržcev in gostilničarjev iz Ljublja-
ne, Šiške in iz raznih gorenjskih kra-
jev; samoumevno, da je bilo tudi vi-
nogradnikov iz krškega okraja in so-
sednje Stajerske prav veliko, ki so
prinesli na stotine vzorcev novega
vina na poskušnjo, odnosno na pro-
daj. Ta semenj je pa imel bolj infor-
mativen značaj, da so se namreč na
eni strani konzumenti seznanili z le-
tošnjim vinskim pridelkom, na dru-
gi strani pa, da se je mogla določiti
približna cena letošnjim mostom,
odnosno vinom. Mošti so bili v obče
še nekoliko premladi, da bi se mogla
zanesljivo spoznati njihova prava
vrednost. Radi tega ni bila kupčija
posebno živahna, čeravno so bile ce-
ne precej nizke; a vkljub temu se je
prodalo, glasom zapiska, čez 1200
hektolitrov. — Splošno nimajo letoš-
nji mošti one karakteristične rezko-
be, ker jim primankuje ogljikove ki-
sline, vendar se mora priznati, da se
dobi, kakor se je na tem semnju po-
kazalo, tudi med letošnjimi mošti
mnogo prav dobrega blaga, ki ne za-
ostaja veliko za lanskim. — Prava
dobrota letošnjega vina se bo spozna-
la šele čez kake dva do tri tedne, ko
se namreč mošti, oziroma vina popol-
noma umirijo in že precej očistijo.
Zato pa priredi krška občina še en
tak semenj v sredo pred sv. Miklav-
žem, t. j. dne 1. decembra t. l., na kar
se cenjeni interesentje že sedaj opo-
zarjajo.

Urar in pek bi v Železnikih prav
dobro izhajala. Dobro bi bilo, ko bi
imel urar, ker daleč okoli niti enega
ni, nekaj zaloge ur, prstanov, uhanov,
veržic iz drugih primernih reči. Pri-
merno stanovanje bi se prav lahko
dobilo.

Št. Lenart na Spod. Stajerskem
postane v nekaj letih popolnoma
nemškutarsko gnezdo, ako je res, daje
v šulferajnski šoli 182 otrok, v stari
šoli, v kateri se tudi slovensko pou-
čuje, pa samo 36. Tako poročajo
nemški listi.

Dr. Ivan Omulec. V Ormožu je
v starosti 62 let umrl velezaslužni
slovenski rodoljub, odvetnik dr. Ivan
Omulec. Blag mu spomin!

Poročni dar družbi sv. Cirila in
Metoda. O priliki poroke gospice
Amalije Turnšekove iz Nazarij z g.
Rudolfom Pevcem, trgovcem v Mo-
zirju so darovali za sklad Ciril-Meto-
dove družbe in sicer: R. Pevce, An-
ton Turnšek star. in mlajši in Viktor
Turšek v Mariboru vsak po 200 K.
Razen tega je daroval naši šolski
družbi »Šavinski Sokol« mesto da-
rila nevesti svojega staroste R. Pev-
ca znesek 50 K. Naj bi se ob takih
prilikah večkrat spominjalo naše
prepotrebne šolske družbe.

Slovensko gledališče v Mariboru
priredi v nedeljo, dne 14. novembra
t. l. v »Narodnem domu« veliko bur-
lesko »Krasna Lida« s petjem in ple-
som. Dejanje se vrši na Kozjem brdu
in v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zve-
čer.

Vinogradniki na Goriškem po-
sebnno bridko občutijo nedelovanje
goriškega deželnega zbora. Imeli bi
dobivati brezobrestna posojila, ali
taka se morejo nakazati le, če deluje
deželni zbor. Deželni zbor mora pri-
speti, potem da podpora tudi drža-
va. Še ni prvega, in od nikjer pod-
pore, da bi tako potrebujejo za ob-
novitev po trtni uhi uničenih vino-

gradov. Dve leti ni deželnega zbora,
dve leti ni podpor. Kaj pa bo letos!
Nič ne kaže, da bi mogel začeti gor-
ški deželni zbor redno delovati, mar-
več se vidi, kako se pripravljajo slo-
venski klerikalni in laški liberalni
poslanci na to, da začnejo uganjati v
novem deželnem zboru nove neum-
nosti, ki utegnejo onemogočiti tako
zaželjeno redno delovanje deželnega
zbora; potem bodo morali vinograd-
niki še dolgo čakati, da pridejo do
brezobrestnih posojil.

Opatjeselo na Goriškem je dobi-
lo svojo pošto. V razglasu se nazna-
nja, da se pošta imenuje: Oppacchis-
sella - Opatje Selo, torej za popolno-
ma slovenski kraj na prvem mestu
kleinska označba!

Akad. društva »Slovenije« na
Dunaju II. redni občni zbor bo v so-
boto 13. t. m. v IX. Zimmermann-
11 Zinners Gasthaus z običajnim spo-
redom. Začetek ob polu 8. uri zvečer.

Slovenska predavanja na uni-
verz v Pragi. V torek dopoldne je
bila instalacija novega rektorja če-
ške univerze prof. Krála. Odstopajo-
či rektor prof. Heyrovský se je v
svojem govoru o dogodkih preteklega
leta tudi dotaknil akcije za slo-
venska predavanja na češki univer-
zi. V tem oziru je povedal sledeče:
»Z ozirom na vedno naraščajoče šte-
vilo slovenskih akademikov v Pragi
so prosila lansko leto slovenska aka-
demična društva »Adrija«, »Ilirija«
in »Klub sloven. tehnikov« akade-
mični senat, naj bi v svrhu priprav
za bodočo slovensko univerzo v Ljub-
ljani na češki univerzi v Pragi pre-
daval slovenski docenti slovensko iz-
pravne, državnoznanstvene in filozo-
fične stroke. Akoravno si je bil aka-
demični senat v svesti, da je po § 1.
zakona z dne 28. februarja 1882 na
češki Karlo - Ferdinandovi univerzi
v Pragi samo češčina urni jezik, je
vendar mislil, da bi bilo mogoče po-
tom naredbe upeljati začasno in sa-
mo v zvezi s češko univerzo na prav-
niški in na modroslovni fakulteti
posamezne kurze predmetov, ki bi se
predavali v slovenskem jeziku, seve-
da ne da bi bil s tem dotaknjen jezi-
kovni značaj češke univerze. In aka-
demični senat je poslal, ko je bil za-
slišal profesorske zbore posameznih
fakultet, prošnjo naučenemu mini-
strstvu, naj potom naredbe omogoči,
da se vpeljejo dotična predavanja v
slovenskem jeziku. Ta prošnja ni bi-
la ugodno rešena. C. kr. ministrstvo
je naznanilo z odlokom z dne 12. ju-
lija 1909, da z ozirom na to, da je po
§ 1. omenjenega zakona na češki uni-
verzi v Pragi češčina izključni učni
jezik, ni mogoče ustreči predlogu
akadem. senata.« Iz poročila odsto-
pivšega rektorja posnemamo dalje,
da je bilo koncem lanskega leta na
češki univerzi 105 Slovencev (99
pravnikov, 3 filozofov in 3 medicince)
ter 115 in Hrvatov. Rednih slušate-
lev in slušateljic sploh je bilo na če-
ški univerzi koncem lanskega leta
3044, 578 izrednih in 104 farmaceuti.

Pišimo pravilno! Piše se nam:
Opetovano čitam v slovenskih listih
naravnost gorostasno sklanjavo če-
ških lastnih imen kakor Sladký,
Hrubý, Smíchovský, Sedlecký v 2.
sklonu Sladkyja, Hrubuja, Smíchov-
skyja, Sedleckyja, ali pa celo Slad-
kyta, Hrubuja itd. In tako pišejo ce-
lo ljudje, ki znajo, ali bi vsaj morali
znati češko! Pravilno sklanjamo ven-
dar Sladkega, Hrubega, Smíchov-
skega, Sedleckega. Saj tudi pišemo
vedno le Komenskega, Palackega,
Tolstega, Bilinskega, Stapinskega
i. t. d.

Opatijske novice. Paralelna
cesta Volosko - Opatija. Ta
cesta, ki se je toliko let delala na pa-
pirju, dela se desaj v resnici in še
precej pridno. Delavcev pri tem de-
lu kar mrgoli, in če bo šlo vse po
sreči, imeli bomo v teku enega le-
ta že to toli zaželjeno cesto gotovo. —
Plesna šola v Opatiji. Hrva-
ško - slovenski fantje sklenili so pri
svojem zadnjem sestanku odpreti le-
tošnjo plesno šolo že sedaj. Ker je bil
pa v Voloskem preveč velik naval
krasnega spola, dvorana pa pre-
majhna, prenesli so svojo šolo v Opa-
tijo. Opozarja se krasni spol kakor
tudi gospode, ki se žele vpisati med
obiskovalce te šole, da se prijavi-
jo plesnemu odboru v Opatiji. — Av-
tomobilna vožnja Opatija-
Trst. Kakor je bralcem »Sloven-
skega Naroda« znano, otvorila se je
vožnja z avtomobilom iz Opatije v
Trst in obratno dne 7. novembra t. l.
Odhod avtomobila iz Opatije je vsak
delavni dan ob 8. uri zjutraj, iz Tr-
sta ob 3. uri popoldne. Cena v Trst
ali obratno znaša od osebe 12 K, a za
tja in nazaj pa samo 20 K. Mi nima-
mo sicer proti tej vožnji nič, dovolim-
o pa si vprašanje, za koga je ta
vožnja pravzaprav otvorenja. Za
srednji stan ne, za nižji stan še manj,
a gospode, ki ima večkrat v Trstu ali
v Opatiji kaj opraviti, pa ni toliko,
da bi mogla vsak dan polniti avto-
mobile. Sicer je pa tudi bolj pripravo-
no voziti se s vlakom II. razreda,
kar stane samo 14 K. Vozovi so res
lepi, toda če bodo prazni, se ne bodo
nikdar isplačali. Z eno besedo reče-
no: na ta način iz te moke ne bo ni-

Berolin, 12. novembra. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je danes odpeljal s prestolonaslednikom Viljemom na lov.

Serravallo

Železnato Kina-Vino

Slavljenska razstava na Dunaju 1909.
Diploma odlikovanja in častni diplom
k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, poboljša
kri in je
rekonvalascentom
in malokrvnim
zelo priporočeno od zdrav-
niških avtoritet.

Isborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in dr. glavni direktor
TRST-Barkovlje.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 11. novembra 1909.

Termin.

Pšenica	za april	1910	za 50 kg	K 14.12
Pšenica	" oktober	"	za 50 kg	K 11.80
Rž	" april	"	za 50 kg	K 10.22
Koruza	" maj	"	za 50 kg	K 6.80
Oves	" april	"	za 50 kg	K 7.62

Efektiv.
5 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.9 mm.

novem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2 pop.	733.1	4.0 sl. vzhod		pol.oblač.
	9. zv.	733.7	-0.5 sl. svzhod		jasno
12.	7. zj.	733.0	-3.7 brezvetr.		megla

Srednja večerajšnja temperatura — norm. 4.6. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

+

Marija Kos roj. Šumi javlja v svojem in v imenu svojih otrok Stan-
koti in Pepeta žalostno vest, da je
njen blagi soprog, oziroma dobri oče,
gospod

Josip Kos

po kratki in mučni bolezni danes pre-
minil. 4205

Pogreb se vrši v nedeljo ob 4. po-
poldne iz hiše žalosti, Vrhnovecova ulica
št. 9 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile
v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 12. novembra 1909.

(Venci se na željo rajnika hvalavno od-
klanjajo.)

(Brez vsakega posebnega obvestila.)

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo
občinskega tajnika

z letno plačo 1400 kron.

Prosilci vložijo naj svoje prošnje
opremljene s priporočilom o vedenju,
o popolnem znanju občinskih poslov
in dosedanjem službovanju do

1. decembra 1909

pri podpisnem županstvu.

Županstvo mestne občine Metlika,
dne 7. novembra 1909.

3153 **Franč Jutraž, župan.**

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16

se priporoča za
nasaditev vrtov, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtnic, prezimujučih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.

Izvršuje šopke, vence in bukete
za razne prilike.

Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah. 1542

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Kavarna „Mirja“
Ljubljana, Kolesijske ulice 22

**: je vsak dan :
vso noč odprta**

ter se tople priporoča slavnemu
občinstvu. 300g

75.000 ur!
1 ura samo 2 kroni.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja
šlezjska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno
36-urno precizijsko uro ankerico z lepo veri-
žico za samo 2 kroni kakor tudi 3letno ga-
rancijo. — Po povzetju razpošilja
Prusko-šlezjska razpošiljalnica
F. Windisch, Krakov U/30.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 4181

V spodnji hiši sta napredni

2 lepi hiši

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 4192

Samo nekoliko dni!!

Zaradi pozne sezone prodajam
moderne damske klobuke,
trakove, svile, nakit za klo-
buke, cvetlice, avbe za gle-
dališče, sploh vse blago
po znatno znižani ceni!

Mnogobrojnega obiska prosi
Minka Horvat
Sv. Jakoba trg 3, Bahovčeva hiša.

Išče se ne daleč od sredine mesta

lokal

obstoječ iz 1 večje in 1 manjše sobe,
s posebnim vvhodom, v pritličju ali v
I. nadstropju, ki bi bil pripraven za
pisarno.

Ponudbe z navedeno letno najem-
ščino pod »pisarna“ na upravni-
štvo »Slov. Naroda«. 4184

Išče se pod zelo ugodnimi pogoji

trgovski pomočnik

manufakturi kot vodilna moč,
v manufakturi stroki res prav dobro
izvežban. — Nastop službe najpозnejše
1. januarja 1910.

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 4188

Isrjen

pomočnik

špeciāijske ali mešane stroke,
star čez 24 let, ki ima tudi sposobnost
za potovalca, se sprejme z ugodno
plačo z novim letom.

Pismene ponudbe pod »Zanesljivi-
vost“ na uprav. »Slov. Naroda«. 4193

Pozor!
Prvi
slovenski
izprašani optik
Dragotin Jurman

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 2.
Št. 34.438. 4158

**Samo 6 dni
Havre-New York**

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 18
v novi hiši „Kmetake posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“. 2049

Ponudbeni razpis.

Pri zgradbi uradniške hiše „Ljubljanske občnkoristne zadruga za
zgradbo stanovanj“ v Ljubljani, (Gradišče) se s tem razpišejo

**mizarska, ključarska, pleskarska, steklarska,
pečarska in slikarska dela, potem dobava
žaluzij in okenjskih zagrinjal, vodovodna dela
in naprava kopeli ter klozetov.**

Ponudbe naj se vlagajo na omenjeno zadrugo na roke ravnatelja dr.
Ivana Rupnika v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 1 najpозnejše

do 20. novembra 1909 opoldne.

Ravnatelj se lahko vpogledajo načrti in ponudbeni pogoji od **15.
do 19. novembra od 11. do 12. ure dopoldne.**

Obrazec za ponudbo in cenik enotnih cen, ki je hkratu izkaz del, se
na željo tudi vroči.

Zapečateni in s 5% vadijem skupne ponudene vsote opremljene po-
nudbe se vlagajo za vse, ali pa tudi za posamezne vrste del.

Zadruga si pridrži pravico, da svobodno voli izmed ponudb, ne glede
na višino ponudene svote. Na pogoje ponudbe se ne bo oziralo.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1909.

4167 **Načelstvo.**

Samo malo časa!

Od petka, 12. do nedelje 21. novembra t. l.
se bo kazala

**v prodajalniškem prostoru
v Ljubljani,
v Šelenburgovih ulicah 6**

MISS-CARMA

najslavitejša jutrovska lepota, fave-
ritinja orijenta.

Samo za odrasle! Samo za odrasle!
Tisoč tristo petinosemdeset plastičnih umetnin pokriva
to lepo telo. — Ena najlepših ženskih postav vsega
sveta. Model znamenitih slikarjev in kiparjev.

100.000 K vrednosti po atestu in izpričevalu.
I. prostor 60 h, — II. prostor 40 h.

MISS - CARMA

Ziva umetnina. Odlikovana na mnogih razstavah za žensko lepoto, n. pr. v Londonu, Parizu, Berlinu, St. Petersburgu, Düsseldorfu, na
Dunaju, v Hamburgu itd.

Umetnina je z električnim strojem prav posebne konstrukcije izdelal znameniti profesor dr.
Rhyli v Londonu, za kar je rabil štiri in pol leta.

To je najnovejši napredek na torišču znanosti in antropologije.

Začetek predstav: ob delavnikih od 4. popoldne do 10. zvečer, v nedeljo od 10.
do 12. dopoldne in od 3. popoldne do 10. zvečer.

Med tem časom se predstave ne prekinjajo in ne prekinjajo.

4195 **Vljudno vabi menažer.**

Slovenski elektrotehnik

Fr. Sax

Ljubljana, Gradišče 17.

Uvaja vsakojake elektrosignalne
naprave, kot zvonila, telefone,
elekt. ključavnice za blaginje in
navadna vrata, preskušanje
strojevodov, nasvete za njih popravilo,
oziroma oskrbi popravilo in novouredb.

Izven Ljubljane se priporoča za
uvedenje jako točnih
elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanes-
ljivo blago.

Pokličite me, ako je Vaš električni
obrat moten. 27950

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7:03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podroščico), Celovec.

7:25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kečevje.

8:26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jese-
nice, Beljak, (čez Podroščico), Celovec,
Prago, Draždane, Berlin.

11:40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podroščico), Celovec.

1:32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kečevje.

3:28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podroščico), Celovec.

6:23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podroščico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7:40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kečevje.

10 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podroščico) Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7:28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

8:05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

8:05 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (južne železnice)

7:12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic,
Gorice, Trsta, Tržiča.

8:52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kečevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Podroščico in Trbiž, Gorice, drž. žel.,
Jesenice, Tržiča.

2:59 popoldne: Osebn. vlak iz Kečevja,
Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:16 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
ščico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenic, Tržiča.

6:49 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
ščico), Jesenic.

8:42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro-
ščico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenic, Tržiča.

9:07 zvečer: Osebn. vlak iz Kečevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca,
Beljaka (čez Podroščico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice)

6:46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednjem
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Splošno kreditno društvo

R. E. K. O. Z. 2430

v Gosposki ulici št. 7

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun in jih
obrestuje s 1. julijem 1909 po 4 1/2%, brez odbitka rentnega
davka; eskomptira menice in daje posejila na osebni
kredit po 5 1/2% do 6 1/2%.

Lastno premoženje znaša v deležih in skladih K 179.765.55

Skupna aktiva „ 1.242.166.77

Denarni promet v letu 1908 „ 6.296.087.46

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond 44.437.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98.323.486.35 K

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države

z vseslovensko-narodno upravo.

Vsa poljevala daje:

Čigar pisarne so:

Generalno zastopstvo v Ljubljani, v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnkoristne
namene.